

HIGIENSKA PRIPOROČILA ZA SOCIALNO VARSTVENE PROGRAME ZMANJŠEVANJA ŠKODE NA PODROČJU DROG IN ZASVOJENOSTI TER BREZDOMSTVA¹

19. 06. 2020

1 SPLOŠNA PRIPOROČILA ZA ZAPOSLENE

Vsi zaposleni v programih na področju zmanjševanja škode na področju drog in zasvojenosti, morajo ves čas opravljanja svojega dela, upoštevati naslednja navodila:

- morajo upoštevati pravila fizičnega distanciranja, paziti morajo na razdaljo najmanj 1,5 m med osebami,
- redno in temeljito si morajo umivati roke z milom in vodo,
- v primeru, da voda in milo nista dostopna, si morajo roke razkužiti z namenskim razkužilom za roke. Vsebnost etanola v razkužilu za roke naj bo najmanj 60 %,
- ne smejo se dotikati obraza (oči, nosu in ust) z nečistimi/neumitimi rokami,
- morajo se izogibati tesnih stikov z ljudmi, ki kažejo znake nalezljivih bolezni,
- morajo upoštevati pravilno higieno kašlja,
- morajo ostati doma v primeru povišane telesne temperature ali v primeru drugih simptomov akutne okužbe dihal in poklicati osebne zdravnika ter se držati njegovih navodil,
- ne smejo vstopati na delovno mesto in morajo takoj sporočiti, če so prisotna tveganja (simptomi akutne okužbe dihal, povišana telesna temperatura, prihodi iz ogroženih območji ali stik z osebami, ko so pozitivne na COVID-19 v preteklih 14 dneh),
- morajo nemudoma informirati neposredno nadrejenega oziroma strokovnega vodjo o morebitni prisotnosti kakršnih koli simptomov okužbe med delovnim procesom, pri čemer se vzdržuje ustrezna oddaljenost od prisotnih sodelavcev.

Uporaba mask zaposlenih v službenih prostorih (pisarnah, skupnih prostorih) je potrebna, če ni možno zagotavljati medosebne razdalje 1,5 m. Pri tem je treba upoštevati splošna navodila oziroma ukrepe za preprečevanje okužb z COVID -19..

Zaposleni v programih na področju zmanjševanja škode na področju drog in zasvojenosti ter brezdomstva morajo zgoraj navedene ukrepe dosledno upoštevati tudi, ko izvajajo terensko delo

2 SPECIFIČNA PRIPOROČILA ZA ZAPOSLENE

- **Uporaba skupnih prostorov (sejne sobe, čajne kuhinje):** V skupnih prostorih se zaposleni zadržujejo čim krajši čas ter spoštujejo varnostno razdaljo med ljudmi. Po uporabi skupnih prostorov zaposleni poskrbi za redno prezračevanje.

¹Dokument je nastal v sodelovanju z NIJZ in socialno-varstvenimi programi na področju drog in zasvojenosti ter brezdomstva.

- **Čiščenje in razkuževanje prostorov:** Programi morajo zagotavljati vsakodnevno in redno čiščenje ter razkuževanje delovnih mest in prostorov, do katerih imajo zaposleni dostop. Še posebej je potrebno redno čistiti in razkuževati predmete, ki so v skupni uporabi (stikala, držala, idr.). Za čiščenje in občasno razkuževanje tipkovnic, zaslonov na dotik, računalniških mišk, je dolžan poskrbeti vsak zaposleni sam.

3 PRIPOROČILA ZA DELO Z UPORABNIKI PROGRAMOV POMOČI

3.1 Dnevni centri

Gibanje v dnevnem centru je omejeno na izvajanje točno določenih storitev (računalnik, telefon, zamenjava pribora, pogovor) pri čemer je potrebno upoštevati **splošna higienska priporočila**.

- V prostore dnevnega centra je možen prihod z jasnim namenom in v tej fazi ni mogoče posedanje v dnevnem centru. Prihodi v dnevni center so vnaprej dogovorjeni.
- Osebi, ki kaže znake akutne okužbe dihal se vstop v dnevni center ne omogoči.
- Največje možno število istočasno prisotnih oseb (uporabnikov in zaposlenih) v notranjih prostorih je odvisno od velikosti prostora, zagotavljati je treba medosebno razdaljo najmanj 1,5m.
- Za posamični vstop in nadzor nad številom ljudi v prostorih dnevnega centra skrbi zaposlen.
- Ob vstopu si vsak razkuži roke.
- V prostorih dnevnega centa morajo vsi prisotni upoštevati varnostno razdaljo od 1,5 m do 2 m.
- V prostorih dnevnega centra je priporočljiva uporaba obrazne maske, v primeru, da ni možno zagotavljati zadostne medosebne razdalje, je ta obvezna.
- Prostore se redno zrači.
- Dejavnosti dnevnih centrov, kot so npr. delavnice, sestanki z uporabniki ipd. se v največji možni meri prenesejo pred prostore društva, v bližnji park ipd.

3.3.1 Specifični ukrepi pri izvajanju storitev za uporabnike dnevnih centrov

- **Individualno delo z uporabniki:** Vstop v notranji prostor skupaj z zaposlenim z upoštevanjem splošnih priporočil (fizična distanca in zaščitna oprema).
- **Uporaba računalnikov in telefonov:** Uporaba je omejena za namen ureditev statusno-administrativnih zadev. Pri uporabi je potrebno upoštevati varnostno razdaljo, po uporabi pa je potrebno razkužiti tipkovnico, telefon in delovno površino.

- **Izmenjava pribora za injiciranje:** Zaposleni vnaprej pripravijo material in ga uporabniku izročijo. Pri izmenjavi se dosledno upošteva pravila fizične distance in uporablja zaščitno opremo.
- **Uporaba sanitarij:** Vsako uporabo sanitarij se zabeleži. Po uporabi uporabnik razkuži sanitarije in prezrači prostor.
- **Pranje oblačil:** Pranje oblačil poteka po predhodnem dogovoru z zaposlenimi. Brisače se perejo na najmanj 60 stopinj C.
- **Shranjevanje oblačil in osebnih stvari uporabnikov:** Shranjevanje poteka v skladu s splošnimi preventivnimi ukrepi (fizična distanca in zaščitna oprema). Osebnosti stvari (obleke, nahrbtnike, razne vreče) uporabnik odloži v čisto vrečo in odda zaposlenemu v hrambo.
- **Ponudba kave, sokov, pekovskih izdelkov** je odvisna od zmožnosti posameznih programov.

3.2 Ambulanta

- Pred vsako zdravstveno oskrbo se z uporabnikom pogovori o zdravstvenem stanju. V primeru, da ima uporabnik bolezenske simptome, se ga napoti k osebnemu zdravniku.
- Pri izvajanju zdravstvene oskrbe (preveza ran) morata zaposleni in uporabnik nositi osebno varovalno opremo.
- Pred in po obisku ambulante si morata uporabnik in zaposleni umiti in razkužiti roke.
- Po vsakem obisku uporabnika je potrebno prostor, stol, površine in pripor, ki se je uporabljal, razkužiti.

3.3 Psihosocialno svetovanje

- Pred vsakim psihosocialnim svetovanjem v živo se z uporabnikom vnaprej po telefonu pogovori o zdravstvenem stanju. V primeru, da uporabnik spada v ranljivo ciljno skupino glede COVID-19 ali ima kakršnekoli bolezenske simptome, se terapevtsko srečanje izvede preko spletnih aplikacij.
- Terapijo v živo se izvaja, če sta terapevt in uporabnik zdrava, ne kažeta simptomov akutne okužbe dihal
- Ob doslednem upoštevanju zgornjih priporočil in fizične distance uporaba maske med psihosocialnim svetovanjem ni obvezna. Obvezno je razkuževanje rok ob vstopu v terapevtski prostor in ob odhodu.
- Med terapijo je potrebno upoštevati pravila fizične distance.
- Po opravljeni storitvi oz. terapiji je potrebno obvezno razkužiti predmete skupne uporabe (kljuge, stikala).

- Med posamičnimi srečanji je potrebno zagotoviti dovolj časa (15 minut) za prezračevanje prostora.

3.4 Terensko delo

- **Priprava in delitev materiala:** obvezno razkuževanje rok pred začetkom in po pripravi materiala in uporaba zaščitne opreme med pripravo materiala. Posebej je treba paziti, da se med pripravo materiala ne dotika obraza. Pred delitvijo materiala je ponovno potrebno razkužiti roke.
- **Izvedba terenskega dela:** terensko delo se izvaja samo na odprtih javnih površinah. Pri izvajanju se dosledno upošteva pravila fizične distance (od 1,5 m do 2 m med posamezniki). V primeru intervencije, ko se je potrebno uporabniku približati oziroma imeti z njim tudi telesni stik, se zaščiti s posebno masko FFP2 ter vizirjem.
- **Terensko delo z mobilno enoto:** Terenska vozila so locirana uporabnikom programa na znani lokaciji. Uporabniki iz drugih občin se dogovorijo za dostavo materialov preko telefona. Pravila fizične distance se dosledno upošteva med terenskimi izvajalci in uporabniki. Vstop v vozilo uporabnikom ni dovoljen.

3.5 Testiranje drog

- Sprejem vzorcev poteka po predhodnem telefonskem dogovoru.
- Ob klicu (dogovor za termin sprejema) zaposleni pri uporabniku nujno preveri, če se dobro počuti, če ima vročino, če smrka, kašlja ali kiha. V primeru, da ima oseba kakršnega od navedenih simptomov, se izvede brezkontaktni prevzem vzorca po že določenem protokolu.
- Če oseba nima simptomov, se ob dogovorjenem terminu izvede prevzem vzorca:
 - Sprejem vzorca se izvaja v testirnici.
 - Zaposleni mora imeti masko in rokavice.
 - Uporabnik mora imeti svojo masko (ali drug ustrezen pripomoček, s katerim si prekrije usta in nos, npr. šal), in si jo nadene pred vstopom v testirnico.
 - Pred vstopom v prostor si uporabnik razkuži.
 - Uporabnik da vzorec direktno v vrečko, ki mu jo drži zaposleni (uporabnik se vrečke ne dotika).
 - Svetovalni pogovor ob sprejemu vzorca se izvede ob zagotavljanju 1,5 m do 2 m razdalje med uporabnikom in zaposlenim.
 - Po vsakem sprejemu vzorca zaposleni prezrači prostor (na stežaj odprta vrata in okna za 3-5 minut) ter razkuži kljuke, mizo in stol.
 - Med posameznimi sprejemi je potrebno zagotoviti dovolj časa, da se lahko storitev izvede v skladu z vsemi preventivnimi ukrepi.

Priporočila in ukrepe se sprotno evalvira in prilagaja širši situaciji in izkušnjam oziroma navodilom NIJZ.

Dodatno gradivo na spletnih straneh:

EMCDDA: Posledice covid-19 za uporabnike drog in ponudnike storitev obravnave in pomoči: <https://www.nijz.si/sl/publikacije/posledice-covid-19-za-uporabnike-drog-in-ponudnike-storitev-obravnave-in-pomoci>

Higienska priporočila za preprečevanje okužb z novim koronavirusom med izvajanjem psihološke in psihoterapevtske obravnave <http://www.dps.si/wp-content/uploads/2020/06/2020-06-01-Usmeritve-za-psihologe-in-psihoterapevte.pdf>

Nasveti higiena rok: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higiena-rok_splosna-javnost.pdf

Nasveti higiena kašlja: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higiena-kaslja_0.pdf

Navodila za socialno-varstvene zavode: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-obravnavo-osebe-s-sumom-na-okuzbo-s-sars-cov-2-v-socialno-varstvenih-zavodih>

Navodila za delovne organizacije: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-delovne-organizacije-v-zvezi-z-novim-koronavirusom-sars-cov-2>

Preprečevanje okužbe z virusom SARS-CoV-2: <https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2019>

Kaj lahko storim, da preprečim širjenje novega koronavirusa: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/plakat_navodila_preprecitevSirjenja.pdf

Priporočila za čiščenje in razkuževanje prostorov izven zdravstvenih ustanov za preprečevanje širjenja okužbe: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-ciscenje-in-razkuzevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-katerih-se-je-zadrzeval>

Priporočila za izjemno ranljive skupine oseb: <https://www.nijz.si/sl/priporocila-za-izjemno-ranljive-skupine-oseb-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>